

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канада належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

ПЕРЕДПЛАТА:

SUBSCRIPTION RATES:

Table with subscription rates for one year, six months, and three months, including a note about Saturday issues.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЛИ ЗПОЗА ДЕРЕВА ПОКАЖЕТЬСЯ ЛІС

Як кожного року від добуття влади над Німеччиною, так і цього року в день 12 березня нацистичний уряд святкував офіційно „свято героїв“.

З перегляду цих свят героїв виходить повчача лекція. В 1940. році фірер обіцяв німцям найславнішу перемогу їх цілої історії.

Перегляд головних точок цих фірерових промов з низки свят героїв показує загальну тенденцію нацизму від бундючної віри в перемогу над цілим світом до сумного переконання, що боротьба за перемогу над світом не дала Німеччині нічого іншого поза те, що її поставила перед боротьбою на життя й смерть.

Кольсь у промовах Гітлера були уступи про здегенеровану демократію, нині замість цього є признання між стрічками, що здегенерована демократія загрожувє Німеччині цілковитим знищенням.

Кольсь говоривлося, що Німеччина сама викує собі долю, не оглядаючися на весь світ, нині Гітлер через свого заступника виправдується перед світом, що мовляв він не хотів починати війни, що мовляв до цього його заставили інші держави.

Все це є такі прості річі, що можна би сподіватися, що їх зрозуміють навіть у Німеччині, закабаченій нацистичною дурійкою. Та хтоб поклав свої надії на таке зрозуміння збоку німців, той певно вишлов би з тою надією якраз так, як виїшли німці, поклавши надії на обіцянки Гітлера.

Нема місця для неутральних

Знов виринула наверх справа неутральності Ірляндії. Кажемо „знов“, бо ця справа вже виринула давніше, але була притихнена, мабуть таки збоку самої Британії, чи може під впливом Злучених Держав.

А іде тут в першу чергу про Британію, а далі про Злучені Держави, що мають нагромаджені великі сили війська в Північній Ірляндії.

Британія вже перервала пасажирський зв'язок з Ірляндією, як перший вияв негодования сприводу відмови ірландського премієра піти на зустріч домаганням американського уряду.

Ірландський премієр, Імон де Валера, сам американець з уродження, запевняє, що його уряд держить у своїх руках контролю, та що того роду шпигунство є виключене, а сама неутральність Ірляндії є „призна“ для Об'єднаних Держав.

З давних широко відомих імен українських вчених не лишився нині ані один вчений. Не вернуло видно зі засади навіть такі вчені - українці як Василенко чи Слабченко, за судження тільки на термінові карі.

далоб, що не він проводить, а тільки віцепрезидент, москаль А. А. Сапегін, якого звідомлення про стан праць в академії принесла надалю комуністична преса в Америці.

Хто лишився з давних відомих вчених в академії?

Про двох перших вчених москалів, про Воблого та Яснопольського таке писало офіційне комуністичне видання 1931 в зв'язку з чисткою українців в академії: „В дискусіях викрито цілковито буржуазно-реставраторську роботу академіків Воблого та Яснопольського.“

інститути, що притулилися при Відділі Суспільних Наук, ведуть теж якусь праць. Перший інститут української мови та літератури зібрав майже всіх поетів та писателів, що ще уратували своє життя та з науковими дослідами української мови та літератури досі небагато мали спільного.

Так само в інститути української історії не видно ані одного із давних поважніших істориків школи М. Грушевського. Лишилося кілька менше досі відомих імен, як М. Петровський, Василенко-Полонський, К.-Гуслистий, а решта самі невідомі імена І. Супруненка, В. Дядиченка, З. Шульги, Ф. Шерстюка і ще декого.

Ще один, третій Інститут Народної Творчості займається українською культурою, музикою, малярством і т. д. З видніших там тільки два імена музиків М. Козницького та М. Вериківського, а решта мало відомі та неукраїнські імена.

Інститути загально-людських наук.

Всеж такі у тих трьох інститутах хоч більшість має українські прізвища. Як їх українство, нікому невідомо, бо це здебільша імена ближче невідомих людей.

Величезна кількість українських істориків це неукраїнці Белоусов, Ястребов, Премислер та другі. Ці останні мали найбільший вплив на складання відомої большевицької історії України.

Вишколені соціальні робітники Червоного Хреста допомагають в разі потреби родинам воєнків. Інші представники є з військами в таборах і з морем.

Проф.-Микола Чубатий.

Як виглядає нині Академія Наук УРСР?

II. (Докінчення).

Хто тепер проводить Академію Наук УРСР?

Аж тепер надходять до Америки вістки про Академію Наук УРСР. Президентом територіальної академії наук України є нині О. О. Богомолець.

мість, годі сказати, бо передше в українському національному життю був нікому невідомою людиною. Перед 14 літами, коли Богомолець перший раз з'явився в академії наук, тоді теж ніхто не знав про нього як про вченого.

Що роблять нині українознавчі інститути?

По звідомленню віцепрезидента Сапегіна українознавчі

*) Артемський: Що це таке Українська Академія Наук. Київ, 1931.

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

XIV.

Другого дня, по сході сонця, важкий похід почався поновно. Досвід попереднього дня набагато улекшив поборювання перешкод.

ність здвоєно. Виславо насамперед двох піших, за ними у віддалі посувалися кінні роз'їзди.

Стежити за шляхом Кричевський вистав гурти піших, по два-три у кожному. Полки залезли у глибину лісу.

Кричевський здогадувався, що оселя на шляху — це містечко Холмець, але певності не мав.

схопити якого селянина, щоб розпитатись.

Пізно ввечері та необхідність відпала. Стежі від шляху привели у табор трьох полонених драгонів.

П'ятьох перебраних у лахміття сивочуприхих козаків з ножами і пістолями за поєсами виїшли з табору скоро по півночі.

що битися з козаками не хотіли.

Обережність вимагала однак не дуже покладатися на вияв доброї, чи вимушеної волі драгонів.

П'ятьох перебраних у лахміття сивочуприхих козаків з ножами і пістолями за поєсами виїшли з табору скоро по півночі.

й литовська кіннота, тількидесь у подвірях форкали коні та час від часу заходились потривожити пси.

Виділи притяглися в кущах кроках у двадцятьох коло брами, обережно оглядали частокіл.

41) 21 верста.

42) Місяць сходив у ті дні зовсім перед північчю!

Дар крови для А. Ч. Хреста

(Від Координаційного Відділу співпраці з А. Ч. Хрестом при Українським Конгресовим Комітеті).

Впродовж цілого березня, брїхах робітники дарують аж по нашій Великодній Св'яті, по усіх громадах, де знаходяться Центральні для акції Дару Крови, наші люди спішитимуть, щоб дарувати пайнт своєї крові, яка вратає від неминучої смерті одно людське життя. Це загрожене життя, яке буде вратоване — це може бути хтось з наших найближчих, наш син, чоловік, брат чи друг. А колиб і нікого з цих ми не мали у воєнній службі, то наш дар всетаки є лиш відплатаю — і то дуже малою — за жертви і терпіння людей, що наражають своє життя за нашу свободу та щастя.

Багато людей здержується від дарування крові з побоювань, що цим пошкодять своєму здоров'ю. Інші не спішаються її дарувати не здаючи собі гаразд справи з цього, скільки допомогли виконанням цього гуманного обов'язку, а шкодять його занедбанням. Тому подаємо декілька інформацій в надії, що вони спричиняться до більшого успіху акції Дару Крови серед нашого жіноцтва і цілого громадянства.

Чи позбуття пайнта крові може бути небезпечним для здоров'я?

Рішуче ні. Кожна пересічно здорова людина між 21-60 роком життя може дати пайнт своєї крові, без найменшого сліду на здоров'ю. У Червоному Хресті точно екзамінують серце, тиснення крові і відпорність на анемію кожного, хто хоче дарувати кров, і навіть така причина, як простуда на протязі останніх двох тижнів, є перешкодою для віддання крові: охочому кажуть вертати домів та згодитися пізніше.

Чи відчувається часове ослаблення після віддання крові?

По найбільшій часті — ні. Деколи деякі замітять, що проходить годині-двох. По фа-

брихах робітники дарують кров перериваючи працю на пів години, після чого назад до неї вертають і продовжують до кінця дня з цілком нормальним пересічним здоров'ям і сили, які у одному році давали п'ять або й шість пайнтів крові для АЧХреста.

Чи воно болить і дenerвує?

Ніякого болю не відчувається. Кров беруть з грубої жили у рамени, а ціле місце є тоді знечулене. Даруючий немає ніякої причини хвилюватися — люди приходять і виходять як на товариські зібрання.

Чого треба перестерігати перед відданням крові?

Даруючий може поводитися цілком свobodно, ходити, працювати, спати і т. п. лиш здержатися від їди чотири години перед тим, ніж вийде до станції АЧХреста, щоб дарувати кров. Тому, що після дарування дошкудлює голод, по осередках Дару Крови частують людей кавою, зупою, чи чим іншим.

Що це є „пязма крові“, та який з неї хосен?

Пайнт крові, який ми щойно дарували, іде до лабораторії, де з нього усувають ці частини, через які вона моглаб бути ужита лиш для хорого, що має такий сам „тип“ крові, як цей, що її дарував. Решту допроваджується хемічною дорогою до виду порошку, який може держатися і заховати силу десятки літ. Цей порошок — це „пязма крові“, і вистане змішати її зі стерилізованою водою, щоб дістати з неї життєдайну річовину, яку впроскується у жилу колючої людини.

Яку зміну викликає така кров у організм раненого чи недужого?

Таку, яка є між життям, а смертю. К. О.

ті стемпси, а потому вживати сині і червоні. Бо як так зроблять, то побудуться всіх старих 8, 5, 2 і однопайнтових стемпсів. Тоді вживатимуть тільки одної пайкової книжки, число чотири, бо стемпси на цукор також є в тій книжці. Бюро Контролі Цін говорить, що дрібні крамарі мають право давати покупцям пайкові монетні значки тільки тоді, як ці останні щось купують. А це тому, що люди будуть цікаві бачити, як монетні значки виглядають і будуть старатися вимінити стемпси на монетні значки. „ОПА“ каже, що якби крамарі це робили, то моглоб забракнути в обігу потрібної кількості значків. „ОПА“ далі каже так: „Пайкові монетні значки уведено в життя на дрібну задачу, тому вони мусять бути завжди в обігу“.

Єритичні думки

Наше покоління, яке набуло досвід двох світових воєн, революцій і соціальної перебудови світа, має ще перед собою 15—20 літ існування. Як не як, але ще недавно ці люди були цвітом української молоді — найактивнішими, а тому менше-більше ліпшими її представниками.

Невже цей цвіт завяне безплодно, не передавши свого досвіду наступним поколінням у формі тривких соціальних осягів? Невже ці покоління будуть змушені знову починати справу спочатку?

Коли порівняємо наших діячів з відповідними групами інших народів, то побачимо, що по суті вони не дурніші і не підліші від інших. Але головна різниця полягає в методі підходу до завдання.

Американець або правдивий європеець знає щось одне, знає його досконально і виконує його добре та бадьоро. У нас же й досі залишається тенденція бути всім — все знати, за все хапатися, відчувати на собі особисто тягар відповідальності за цілу українську справу. Тому ми завжди перенавіть коли нічого не робимо... І тому мало хто з нас може хоч щонебудь робити добре.

Ми звикли „страждати“ і „патріотувати“ при всякій нагоді і без всякої нагоди. Навіть надрібнішу справу, — концерт, статтю — промову чи якусь виставу або мітинг ми трактуємо так, ніби від нашої участі в ній залежатиме доля цілої України. Ми не віримо, що це хтось, крім нас особисто, може щось зробити, і вично соваємося та тичемо носа свого не в своє діло... І при цьому „страждаємо“ та перетомлюємося без жадної потреби, без жадної користі.

Це витворює штучну атмосферу фальшивого патосу, убиває чуття міри і навіть із забави робить тяжкий, перетомлюючий патріотичний обов'язок — жертву; нагнітки нарастають на мозку, нерви розхитуються і людина гине. Кінць з намуляними піхурами — до праці не здатний.

Перегрітий мотор шумить, стукоче, парує — „страждає“ — а роботу робить зле. Робітник, що надається до праці і ту працю добре виконає не страждає. Від тей праці він нагніток на своїй мозку не дістає.

Кожний із нас надається до чогось. Але ніхто із нас самий, якби він не „страждав“ і якби він не сопів — земської кулі на своїх плечах не вдержить.

Україні наші торохтіння та „страждання“ не потрібні. Україні потрібні наслідки нашої праці. Коли порівняти ці наслідки з кількістю енергії, що на те „патріотичне“ торохтіння та метушно витрачається — стає моторошно, бо знаходить великий відсоток цієї енер-

Ми Обоє, Я й моя Жінка, Працюємо в Форстмана

Ми маємо роботи, сушно потрібні для війни

...роботи, які дають вигляди на час мира!

Що ми розуміємо під тими „виглядами на час мира“? Ось що:

Тепер наша компанія бере участь у праці коло виграння війни. Ми допомагаємо зробити американських воєнків, моряків і маринарів найліпше зодягненими воїниками в світі.

Але з хвилею, як війна скінчиться, ми всі будемо мусити перейти до виробу цивільних матерій і виробляти їх далі на тій самій машинерії.

Ми почуваємося досить добре, бо знаємо, що в наших планах по війні не буде треба робити перерви.

FORSTMANN WOOLEN COMPANY... Фабрики в Пасейн, Клифтон і Гарфілд.

БЮРО КОНТРОЛІ ЦІН ПОЯСНЮЄ НОВІ ПАЙКОВІ ПОСТАНОВИ

ВАШИНГТОН. — Бюро Контролі Цін вже ввело в життя 10-пойнтові пайкові стемпси і однопайнтові монетні значки, яких будуть вживати при здачі. Зроблено це тому, щоб упростити бизнесову транзакцію як для крамарів, так і для покупців, що купуватимуть пайковий харчі.

Введення цього нового п'яну пайкування в життя — було одною з найтяжчих проблем Бюра Адміністрації Цін. Майже такою тяжкою, як введення 1. березня 1943 року, цебто рік тому назад, пойнтового системи пайкування.

Уживання 10-пойнтових пайкових стемпсів і однопайнтових монетних значків — значно у екшнть працю всім, хто має до діла з пайкуванням харчів. Скористає з цього загальна публіка, торговці і пайковий банки. Майже два і пів біліона стемпсів — 60% з чотирох біліонів, що передавались через „кавнтери“ кожного місця — будуть виліміновані.

Пайкових монетних значків і 10-пойнтових стемпсів вживається в двох головних пайкових програмах — синіх

стемпсів і монетних значків при закупні консервованих, сухих і заморожених овочів та городовини, а червоних стемпсів і монетних значків при закупні мяса, товщу й олію до варива і салати. Через якийсь час будуть в ужитку ще старі зелені і жовті стемпси.

Тепер є в ужитку такі стемпси:

Нові 10-пойнтові стемпси, який вийде речинець на 20. травня, можна вживати так:

Сині стемпси А8, В8, Д8 й Е8 — при купні приправлених харчів.

Червоні стемпси А8, В8 і С8 — при купні мяса-товщу.

Старих 8-пойнтові, 2-пойнтові й однопайнтові стемпсів, які виходять з ужитку 20. березня, можна вживати так:

Зелених К, Л і М — при купні приправлених харчів.

Жовтих стемпсів У і З — при купні мяса-товщу.

Монетних значків можна вживати на здачу однаково і за старі і за нові стемпси. В переходовому періоді, що кінчиться з днем 20. березня, можна при здачі давати однопайнтові зелені і жовті стемпси.

Старі 8, 5, 2 і однопайнтові стемпси задержано в ужитку ще на три тижні тому, що монетні значки ще не увійшли в обіг перед днем 27. лютого, особливо в тих околицях, де нема місцевого пайкового банку. А як ще всюди не пошнати навіть власну заграничну політику, а не має української національної академії наук,

В ДАНІ ПОВНО ПОЛЬСЬКИХ І СОВЕТСЬКИХ РОБІТНИКІВ

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (О-НА). — Прибувши сюди втікач оповідає, що в Данії знаходиться велике число польських і советських робітників. Їх привезено до праці при будові побірежних укріплень, які німці будують вже другий рік. Наїсти тримають польських робітників в окремих ізольованих кварталах і не дозволяють їм виходити вечерами на вулицю. Тримають доволі тихі квартали варту, яка не пускає туди нікого крім погребника, що час від часу вивозить трупи.

Польські і советські робітники працюють серед страшних умов. Їх дуже погано годують, заставляють робити від ночі до ночі і фізично їх зневажають. Дійшло вже до того, що робітники підносять бунт і німецька команда спроводала з Копенгаги більший відділ спеціально тренованої поліції. Робітники вже вбили троє міліціантів і збурили голловну канцелярію.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ю. М. Ш., Дітройт, Міш. — Дуже дякуємо за статтю про Кляру Бартон. Саме на часі, бо в розгарі кампанії в допомогу А. Ч. Хрестови.

А. Вапенський, Ленсфорд, Па. — Дякуємо за витинок з американської газети про Вашингтона Ярослава (Грєса), сержанта-летуна, про якого, як повідомив Вас департамент війни, нема вїстки. Він мусів брати участь у тому найбільшому рейді на Берлін. Є можливість, що він не загинув, а попав у полон. Департамент війни, як розвідає, Вас про це повідомить. Можете пробувати пізніше розвідувати через Американський Червоний Хрест. Треба підждати, бо за такий короткий час годі й владі дістати точні інформації. Особливо нас тищить, що в американській згадці є подано, що Ваш героїський син брав участь в українських музичних курсах у Вінніпегу. А то не всі пам'ятають, щоби подбати, щоб завжди при таких споминах про наших героїських синів була згадка, що вони з української крові. Витинок буде в „Окреїнієн Вікі“.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

Втікач оповідає, що полякам заборонено мати свого католицького священика, закавано їм співати польські національні пісні, читати релігійні книжки і розмовляти прилюдно польською мовою. Німці бояться, що коли поляки, чи советські громадяни, розмовляють незрозумілою німцям мовою, то вони змовляються робити бунт. Для того при роботі є дозволено говорити тільки німецькою мовою. При обіді також можна вживати тільки німецької мови, а хто такої не вміє, той мусить мовчати.

AMERICAN RED CROSS

Від початку війни через Американський Червоний Хрест була уділена поміч жертвам війни в 30 країнах на суму \$80,000,000. Посилалась поміч до: Норвегії, Бельгії, Франції, Хіни, Росії, Польщі, Мадярищини, Румунії, Еспанії, Югославії, Фінляндії та інших балтійських країн, Голандії, Північної Африки, Єгипту, Палестини й Лівану, Греції та до інших країн. Підтримайте цей допомоговий рух! Жертвуйте на Воєнний Фонд Червоного Хреста!

HELP WANTED NEW YORK, N. Y.

ПОТРІБНО ХЛОПЦІВ І МУЖЧИН. Чиста й легка фабрична праця. В. SCHWANDA & SONS 36-13 — 36th Ave., L. L. City, а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

ДИВЧАТ І ЖІНОК Чиста й легка фабрична праця. В. SCHWANDA & SONS 36-13 — 36th Ave., L. L. City, а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

ПОТРІБНО ШИПІНГ або СТАК КЛЕПКА. Легка чиста праця. Шло-тенька, зовнішній часова робота. В. SCHWANDA & SONS 36-13 — 36th Ave., L. L. City, а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

ПОЗІР! ЙОНГСТАВН І ОКОЛИЦЯ!
ЗЛУЧЕНІ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИ УКР. ГР.-КАТ. ПАРОХІ ПРЄСВ. ТРОИЦІ В ЙОНГСТАВН, ОГАІО
ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1944)
В УКРАЇНСЬКІЙ САЛІ, 525 W. RAYEN AVE.
Початок 5:30 пополудні.
Хор „Боян“ під управою п. А. Когути. Реферат вголосить д-р Л. Цегельський з Філадельфії. Вступ за добровільними датками.

10% SAVED NOW OR 100% TAKEN BY THE AXIS LATER!
BUY WAR BONDS

3 ДРУГОГО КОНГРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(В ДНЯХ 22 І 23. СІЧНЯ 1944, В МІСТІ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.)

Реферат п-ні Клявді Олесницької: „Воєнна допомога державі й наше жіноцтво“.

(4)

Воєнна допомога з терену організованої діяльності.

Друга група допомогових обов'язків, вложених на плече жіноцтва, це праця для Американського Червоного Хреста. Президент Рузвельт назвав Червоний Хрест „необхідною, поміжною частинною наших збройних сил та ключем в плавах цивільної оборони“. А називаючи таким відповідальним іменем значущу цю установу — він цим самим почесно відзначив вклад жіночої допомогової праці, з якої діяльність А. Ч. Хреста складається принаймні на дві третини. Відзначив її як таку, що стоїть на першому місці між цим усім, чим жіноцтво причиняється до успішного ведення війни.

Як мається справа з діяльністю нашого жіноцтва для А. Ч. Х.? Щоб висвітлити дотеперішній стан, треба нам пофронтитися ззад, на кілька літ до війни. Для кожного, хто тоді при нагоді наших свят і маніфестацій оглядав манеру життя наших жінок і дівчат у білих одностроях, з хрестами на хустинках і раменах, та радів, що ось на випадок війни є у нас солідна підстава, з якої повстане суцільна краєва організація цілого українського жіноцтва для співпраці з А. Ч. Х. — війна принесла велике розчарування. Ці організації, які начислювали десятки відділів — з вибухом війни розгубилися цілком на тлі локальних конфліктів, несуть спорові за першину чи важливість, занебачуючи те, що повинно було стати їх негайним ключем: збірка, поширення цілий наш жіночий загальний фонд для А. Ч. Х. на кредит і засаду не одиничні чи груп, але цілого жіноцтва українського роду.

Це відбулося на цілий дотеперішній діяльності і її висліді, коли іде про нашу національну групу. У третьому році війни Америки — ми маємо своєї центральної жіночої установи; призначеної виключно для кооперації з А. Ч. Х. Ми не маємо ніякого зібраного статистичного матеріалу, який давав би нам можливість підсумувати, чи ця праця, яку дає наша жінка для А. Ч. Х. є вистарчаюча і гідна нашій національній групі, чи дотеперішній досяг треба нам побільшити в десятикратне.

Потреба координації у працях для Амер. Червоного Хреста. Без сумніву, що є в поодиноких місцевостях групи нашого жіноцтва, є цілі відділи товариств чи патріотичні та енергійні одиниці, які ведуть працю для А. Ч. Х. з успіхом та ревню. Але всеж — це усе в сумі замале, і надто розгублене, щоб записатися якоюсь зміцненою позицією, яка звернула увагу на нашу національну групу і стала пропандою на нашу користь. Це доперва праця і акція, до якої треба нам негайно звернутися використовуючи конгрес, зг. його виконавчі органи, як авторитет, що підняв надати розбитим локальним групам, що працюють без зв'язків зі собою — характер скоординованої акції. Такий комітет, чи секція у нічому не вменшувала значуща гуртів чи одиниць, які у праці для А. Ч. Х. вже досі заслужились. Вона зав'язалась у першу чергу одноцілю, поширеною на весь наш жіночий загальний пропандою за участю у працях для А. Ч. Х., підшукуванням у широкій програмі цієї установи цих родів праці, у яких наше жіноцтво може мати країні висліді, та біля яких з більшим успіхом можна його організувати. Врешті спішилаб з

різного роду радами і вказівками, як у наших питомих обставинах найкраще повести збіркові акції, улагодження підприємств і т. п. на хосен А. Ч. Х.

Між тринадцятьма головними ділянками активності А. Ч. Х. багато є таких, що вимагають від жінки окремої науки, курсів чи спеціальної практики. Але є теж такі як на пр. „продукційна діяльність“, біля якої наші жінки можуть зразу, без підготовки організуватися та мати гарні осяги, бо майже у більшості вміють вони щити в руках, чи машині — вміння при тій діяльності дуже цінне.

Врешті така створена конгресом секція малаб за завдання точно реєструвати висліді праці нашого жіноцтва у діяльності А. Ч. Х., сумувати збірки, переведені у наших громадянстві, та подавати їх до публічного відома. Бо — повторю тут це, що говоримо при бондовій кампанії: вірний відділ наших жінок і дівчат у білих одностроях, з хрестами на хустинках і раменах, та радів, що ось на випадок війни є у нас солідна підстава, з якої повстане суцільна краєва організація цілого українського жіноцтва для співпраці з А. Ч. Х. — війна принесла велике розчарування. Ці організації, які начислювали десятки відділів — з вибухом війни розгубилися цілком на тлі локальних конфліктів, несуть спорові за першину чи важливість, занебачуючи те, що повинно було стати їх негайним ключем: збірка, поширення цілий наш жіночий загальний фонд для А. Ч. Х. на кредит і засаду не одиничні чи груп, але цілого жіноцтва українського роду.

Тому звертаюся до шан. делегатів і делегатів з проєктом, щоб ухвалюючи резолюції і постанови, які від тепер мають об'єднувати наше громадянство у воєнно-допомогові праці для держави — вівали цілий наш жіночий загальний фонд до посиленої активності на хосен А. Ч. Х., та повзяті рішення про потребу скоординовування цієї праці при конгресі. Нехай українська жінка в Америці горнеться до праці для А. Ч. Хреста з думкою, що ця установа, у слушний час нахорить та зодягне голодних дітей України та подасть помічну руку нашим братам і сестрам в Європі скоріше, як навіть ми самі будемо могли це зробити.

У діянні суспільного і домашньо-господарського життя — щоб конгрес вівав наш жіночий загальний фонд до найточнішого виконання вказівок і приписів влади помагаючи у цей спосіб вдержати господарську систему та усі громадянські цінності вільної американської демократії. Бо захоронюючи їх тут, у Америці, захоронюємо надію на волю і демократичний лад для здешиного українського народу в Європі.

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY
JOIN THE PAY-ROLL SAVINGS PLAN

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

Призабута Ліга Націй далі існує

Несподівано пригадав президент Рузвельт на існування Ліги Націй, коли вівав Американську Федерацію Праці представника Конгресу Промислових Організацій в Міжнароднім Робітничім Бюро. Це бюро є одною з ділянок праці Ліги Націй, котру покликано до життя Версайська Мирова Конференція на підставі плянів президента Вільсона, а котру притемнила теперішня світова війна. Так її притемнила, що люди навіть забули за її існування. Та хоч чуюмо тепер про пляни створення якогось нового міжнароднього авторитету під опікою трьох, а може чотирьох потуг, то Ліга Націй ще не вмерла. Навпаки, цюсь твориться тепер, що пригадає на її існування.

жуть видвинути свої домагання перед плянованим форумом після теперішньої війни. Навіть поневолені нації, як Бельгія, Голандія, Данія шатять хоч малу частину своїх вкладок, щоб не втратити членства. Навіть домінії Великої Британії тощо іплатять свої вкладки, наче забезпечення перед всяким випадком.

Підполна, чи там закордонна Франція, всупереч того, що уряд з Віші виволов членство Франції в Лізі Націй, платить свої щорічні вкладки. Отже є ще 44 держави при Лізі Націй, котрі мають інтерес в її існуванні.

Теперішня діяльність.

Ми згадали про зібрання делегатів Міжнароднього Робітничого Бюро, що відбується в квітні 1944 р. у Філадельфії. Це бюро має вислати делегата до співпраці з ЮНРРА. Злучені Держави не належать до Ліги Націй, але прийняли багато міжвародніх зобов'язань за споную Ліги, між ін. приступили теж до акції робітничого бюро. Комісія Нагляду Ліги Націй плянує свої наради у Монреалі, в Канаді; фискальна комісія Ліги відбула недавно свої наради в Мексику, а Злучені Держави брали участь у нарадах, щоб їй допомогти розв'язати замотані питання; секція Ліги, що займається спинення продажу наркотиків, має своє пристановище у Вашингтоні, американський суддя Мані О. Гудсон є членом Постійного Суду Міжнародної Справедливості і т. п.

Маеткові справи.

Існує в Женеві, у Швайцарії, осідок Ліги Націй. Американськими фондами збудовано там величаву палату для нарад Ліги Націй. Там переходяться скарби, передані різними націями світу. Існує в Газі, в Голандії, палата Світового Мирowego Суду, фундована американським мільонером-філантропом Карнегім. Багато бюр Ліги перенесено до Парижу і там придбано для них окремі будинки. Разом представляє Ліга Націй маеткову вартість на \$35,000,000. На міжвародній фінанси це не велика сума, але

за тими сумами криються ідеї, зачата а недокінчена праця мільонів людей, які пов'язані зі собою невидимими нитками.

Отже не зважаючи на забуття, в яке попала Ліга Націй, вона може наробити немало, клопоту великим державам, коли після війни приїде час на ліквідацію держав, народних представництв, перемену форм правління і творення якогось нового міжвароднього ідеалу, викликаного на міжвародній горизонт великим ідеалістом, який за свого життя заявив найвищою розчарування і помер, не дїждавшись правдивого здійснення своїх замислів. Тоді щойно Ліга Націй може стати до боротьби за ідеали Вудро Вільсона.

НІМЦІ ВИВОЗЯТЬ З ЕСТОЇНІ МАШИНЕРІЮ.

(ОНА). — Фінська преса доносить, що німці, опускаючи Естонію, вивозять відти всю машинерію, мотори, варстати, забирають з Таліна заклади до направи кораблів, друкарні, троки, залізо, дзвони, льокомотиви, автобуси і потрібні до ладування кораблів прилади. Одним словом, німці вивозять все, що їм може придатися до дальшого ведення війни. Зрабавене естонське добро йде в напрямі Риги.

З Таліна була вістка, що німці також забирають з собою здорових, працездатних людей, чоловіків і жінок, яких вивозять до Німеччини. Естонські партизани, що оперують між Пярною і Таліном, старуються здержувати транспорт несподіваними нападами на залізничні стації. Німецькі поліції арештувала естонських політичних діячів і тримає їх в концентраційних таборях, в яких нема ні води, ні огріття.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє членів, що збори відбулися в неділю, 19. березня, в годині 1. пополудні, в галі У. Н. Дому при Маргін і Мішган. Усі члени обов'язково мають бути на означений час, бо маємо дуже важні справи, як 50-літній ювілей, що буде 2. квітня. Всі відділи мають визначити, скільки мають придатити нових членів у ювілейний рік. Тому кожний член повинен старатися, щоби на швідлі не остана позаду. — В. Братусь, прес.; А. Дяків, кас.; В. Бартош, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Квартальні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, відбулися в неділю, 19. березня, в годині 3. пополудні, в церковній галі на Грінві Еве. Просимо всіх членів і членів, місцевих і позамісцевих, прийти точно на час, бо є важкі справи до пологдження. Кожний член обов'язково має бути хоч раз на три місяці на зборах. — В. Карий, прес.; В. Блашук, кас.; І. Михайлишин, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Бр. Родж. Пр. Богородиці, від. 125, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбулися в неділю, 19. березня, о 2. год. пополудні в селі парохіальній, 4950 Палліна ул. — В. Горинець, прес.; А. Нартіка, кас.; І. Побудзький, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Збори Сестр. Благодієння, від. 125, відбулися в неділю, 19. березня, в год. 12:30 пополудні, в парохіальній галі при Окей і Райс ул. З огляду на важкі справи, просимо членів прийти на означений час. — А. Васильонська, прес.; К. Ваєтж, кас.; І. Подола, секр.

АСТОРИЯ, Л. АР. — Квартальні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбулися в суботу, 18. березня, в год. 7:30 вечір, в галі Укр. Дем. Горож. Клубу, 31-14 Гренд Еве. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів і членів прийти, бо маємо важкі справи до вирішення. Кожний член повинен виповнити укр. адікацію і купити военний бонд. Адікацію можна віддати на зборах. Кожний член повинен арієднати одного нового члена. Долгуючих членів просимо сплатувати свої долги. — За ур. М. Ленський, прес.; Г. Василік, кас.; П. Барнич, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 26. лютого 1944 р. померла у 83. році життя ЮЛІЯ КУЛЬЧИЦЬКА, члена Тов. ім. Марксія Шахевича, від. 34 У. Н. Союзу в Гемтрем, Міш. Покійна походила з села Кілівка, пов. Бузач, Галичина. До У. Н. Союзу вступила в листопаді 1924 року. Подляла в смутку сина Івана і трі дочок та чотирьох внучок. Похорон відбувся 1. березня з дому жалоби до укр. кат. церкви св. Духа при участі членів відділу, родни і громадянства на цвинтарі Мт. Еліотт. — В. Я. П. Т. Крушельницький, секр.

Дня 21. лютого 1944 року помер у 22 році життя ВАСИЛЬ СОДЖАК, член 147 відділу У. Н. Союзу. Покійний походив у сестру батька й матір, сестру і брата. Похорон відбувся 24. лютого 1944 р. — В. Я. П. М. Саджак.

В середу 8. березня 1944 року помер у 22 році життя СТЕФАН КОВАЛЬСЬКИЙ, член відділу 347 У. Н. Союзу в Мішган, Н. Дк., син Теодора й Аліни з дому Березанських. Покійний уродився 1922 року в Мішган, Н. Дк., де покінчив публічну школу й гайскул із добрим відзначенням. Покійний був також членом усіх українських місцевих організацій. Покійний означену родину: батька Теодора, матір Аліну, брата Івана, сестри: Софію і Марію, сестричку Данію, унучку Дмитра й Діану, та молодшу, тому три місяці звинувачувався з ним дружиною Алберту. Похоронним зарядженням заявив відомий у місті Філадельфії, стейті Нью Джерзі й околиці наш погребник Насевич з Філадельфії. Похорон відбувся в суботу, 11. березня з дому жалоби і з української православної церкви. Поховано його на укр. прав. цвинтарі. — В. Я. П.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
Госпі в хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
Анализи крові для подорожжя саудитів.
Гемороїди й жовтяк лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697.
Офісний годині: день від 10 до 7:30, В неділі від 11 до 1:30.
Жінки-доктор до обслуги.
X & Флюороскоп—Екзамінація \$2.00

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.
\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
ІМІНЬ ОБСЛУГЕМО В ЛЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребми по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Rigidified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7691

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ
Й ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ПРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL, 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y.
Tel: MEtrose 5-6677

УВАГА! БЕЙЛЕМ І ОКОЛИЦІ!
ПРОСИМО ВАС НА
МІСІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
ВІД 19. ДО 26. БЕРЕЗНЯ 1944 ВКЛЮЧНО
В НЕДІЛІ 2-ГІ ГОДИНИ ПОПОЛ.
В БУДНІХ ДНЯХ 7:45 ВЕЧЕРОМ
Буде проповідувати:
ЕВАНГЕЛИСТ
ФРЕД СМОЛЬЧУК
З НЮАРК, НЬО ДЖЕРЗІ
Спеціальні — молитви за хорих
— українські гимни
— інтересні проповіді
Українська Евангеліська Церква
ГРОМАД БОЖИХ
8 NORTH STREET SALEM, MASS.
(WESLEY METHODIST CHURCH)

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК.
ШКІРСІ, НЕРВОВІ І ШЛУМКОВІ НЕДУГИ Гемороїди й інші відходові забурення, Ниркові й Міхурові забурення, Біль у кишках, Шлунок й внутренности забурення, хронічні боляки, пухлину жезел, нервове ослаблення, рематизм і звапіння жил. Лікуємо ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК модерними методами зі скорію плягою. Лучі Екс. ексанінації крові і мочі, застрики, коли вказале. Всі хронічні недуги лікуємо науково.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА. — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2
DR. ZINS (28-літнє заведення)
110 EAST 16th STREET (Union Square) NEW YORK, N. Y.
Шоденно від 9. х. рано до 7. г. вечір. У неділі від 9. рано до 2. попол.

Тарзан попав на сліди двох ворогів. Він сказав до Сіма: „Я піду наперед на вивіді, ти йди за мною“.

Незадовго потім Сіма, що весь той час шукала Тарзана, побачила його здалека.

Власне ж хвилі, як вона мала крикнути за ним, вона побачила чоловіка, що йшов услід за Тарзаном. Певно його ворог, подумала собі.

„Я його вбю“, сказала вона до себе, посміхаючися. „Тарзан буде задоволений“.

